

Antopäivä: 18.12.2020	Voimaantulopäivä: 31.12.2020	Voimassa: 31.12.2021 asti
Säädösperusta: Ilmailulaki (864/2014) 5, 9 ja 57 § Laki liikenteen palveluista (320/2017) 127 §		
Määräyksen vastaisen toiminnan seuraamuksista säädetään: Ilmailulaki (864/2014) 175 ja 178 § Laki liikenteen palveluista (320/2017) 245 ja 255 §		
Muutostiedot: Tällä määräyksellä kumotaan Liikenteen turvallisuusviraston 4.12.2018 antama ilmailumääräys OPS M1-32, Kauko-ohjatun ilma-aluksen ja lennokin käyttäminen ilmailuun (TRAFI/334638/03.04.00.00/2017).		

KAUKO-OHJATUN ILMA-ALUKSEN JA LENNOKIN KÄYTTÄMINEN ILMAILUUN

1	SOVELTAMISALA	1
2	MÄÄRITELMÄT	1
3	KAUKO-OHJATUN ILMA-ALUKSEN KÄYTTÄMINEN ILMAILUUN	3
4	LENNOKIN LENNÄTTÄMINEN	7
5	POIKKEUSLUPA	8
6	SEURAAMUKSET	8

1 SOVELTAMISALA

1.1 Tätä määräystä sovelletaan kauko-ohjattujen ilma-alusten lennättämiseen Suomessa, kun ilma-aluksen käyttäjä on tehnyt toiminnastaan määräyksen 3.1 kohdan mukaisen ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle tai ennen 1.1.2019 Liikenteen turvallisuusvirastolle. Lisäksi määräystä sovelletaan lennokkien lennättämiseen Suomessa lennokkikerhojen toiminnassa. Määräystä ei sovelleta sisätiloissa tapahtuvaan lennättämiseen eikä sotilasilmailuun.

1.2 Tämän määräyksen mukaisten ehtojen ja rajoitusten lisäksi noudatetaan valtioneuvoston asetuksessa ilmailulta rajoitetuista alueista (930/2014) säädettyjä kielto- ja rajoitusalueita sekä muissa ilmailumääräyksissä ja päätöksissä määritellyjä UAS-ilmatilavyöhykkeitä.

2 MÄÄRITELMÄT

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

asutuskeskuksen tiheästi asutulla alueella keskittymää, jossa asukkaita tai työpaikkoja on neliökilometriä kohti 800 tai enemmän;

esteen läheisyydellä ilmailua lähempänä kuin 30 metrin vaakasuoralla etäisyydellä esteestä tai etäisyydellä, joka on puolet esteen korkeudesta, esteen läheisyydessä lennättämiseksi katsotaan se, kumpi edellä mainituista etäisyyksistä on suurempi;

kauko-ohjaajalla kauko-ohjatun ilma-aluksen käyttöön perehtynyttä henkilöä, joka käyttää ohjauslaitteita lennätyksen aikana;

kauko-ohjatulla ilma-aluksella (Remotely Piloted Aircraft, RPA) miehittämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjauspaikasta ja käytetään lentotyöhön;

kauko-ohjatun ilma-aluksen haltijalla luonnollista tai oikeushenkilöä, jonka käyttöön ilma-alus on luovutettu;

kauko-ohjatun ilma-aluksen käyttäjällä luonnollista tai oikeushenkilöä, jonka käyttöön omistaja tai haltija on luovuttanut ilma-aluksen;

kauko-ohjatun ilma-aluksen käytön kokonaisjärjestelmällä (Remotely Piloted Aircraft System, RPAS) kauko-ohjattua ilma-alusta, sen kauko-ohjauspaikkoja, tarvittavia ohjaus- ja seurantayhteyksiä ja muita erikseen määrättyjä kauko-ohjatun ilma-aluksen käytön edellyttämien järjestelmien osia;

kauko-ohjatun ilma-aluksen omistajalla luonnollista tai oikeushenkilöä, joka omistaa kauko-ohjatun ilma-aluksen;

kauko-ohjatun ilma-aluksen päälliköllä lentotoiminnanharjoittajan tai kauko-ohjatun ilma-aluksen omistajan nimittämää kauko-ohjaajaa tai kauko-ohjatusta lennosta vastaavaa henkilöä, jolla on lennon aikana käskyvalta ja vastuu turvallisuudesta;

kauko-ohjauspaikalla (Remote Pilot Station, RPS) kauko-ohjatun ilma-aluksen käytön kokonaisjärjestelmän osaa, johon kuuluu kauko-ohjatun ilma-aluksen ohjaamiseen käytettävä varustus;

kauko-ohjaustähystäjällä kauko-ohjaajan hyväksymää henkilöä, joka ylläpitää jatkuvaa tietoisuutta kauko-ohjatun ilma-aluksen sijainnista, tarkkailee kauko-ohjattua ilma-alusta ympäröivää ilmatilaa ilman apuvälineitä ja avustaa kauko-ohjaajaa varmistamaan lennon turvallisuuden;

lennokilla lentämään tarkoitettua laitetta, jonka mukana ei ole ohjaajaa ja jota käytetään harraste- tai urheilutarkoitukseen pois lukien leluilma-alukset, jotka on suunniteltu tai tarkoitettu käytettäväksi joko yksinomaan tai osaksi alle 14-vuotiaiden lasten leikeissä;

lennokkikerholla tai -yhdistyksellä organisaatiota, joka on laillisesti sijoittautunut jäsenvaltion harjoittamiseen vapaa-ajan lentoja, ilmailunäytöksiä, urheilu- tai kilpailutoimintaa miehittämättömillä ilma-alusjärjestelmillä;

lentoonlähtömassalla kauko-ohjatun ilma-aluksen tai lennokin kokonaisuudessa lentoonlähdön alkaessa, mukaan luettuna kaikki mukana olevat tavarat;

lentotyöllä ilma-aluksen käyttämistä erikoistehtäviin;

lennättäjällä henkilöä, joka vastaa lennokin lennättämisestä;

lennokkien lennätyspaikalla ennalta määriteltäviä ilmailutiedotusjärjestelmässä julkaistua paikkaa, jossa on mahdollista poiketa suurimmasta sallitusta lennätyskorkeudesta;

miehittämättömällä ilma-aluksella (Unmanned Aircraft, UA) ilma-alusta, joka on tarkoitettu lentämään ilman ilma-aluksessa mukana olevaa ohjaajaa; tällä ei tarkoiteta lennokkia;

näköyhteyteen perustuvalla toiminnalla (Visual line-of-sight (VLOS) operation) toimintaa, jossa kauko-ohjaaja pitää ilman apuvälineitä yllä suoraa näköyhteyttä kauko-ohjattuun ilma-alukseen tai lennokkiin. Lennättämistä videolinkin avulla ei katsota näköyhteyteen perustuvaksi toiminnaksi;

avustettuun ilmatilan tarkkailuun perustuvalla toiminnalla (Extended Visual line-of-sight operation (E-VLOS)) toimintaa, jossa kauko-ohjaustähystäjä tarkkailee kauko-ohjattua ilma-alusta

ympäröivää ilmatilaa ilman apuvälineitä ja avustaa kauko-ohjaajaa varmistamaan lennon turvallisuuden;

näköyhteyden ulkopuolella tapahtuvalla toiminnalla (Beyond visual line-of-sight (BVLOS) operation) toimintaa, jossa kauko-ohjaaja pitää apuvälineiden avulla yhteyttä kauko-ohjattuun ilma-alukseen ilman kauko-ohjaustähystäjän apua;

poikkeama-asetuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 376/2014 poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta;

vapaastilentävällä lennokilla lennokkia, jossa lennokin ja lennättäjän välillä ei ole ohjausyhteyttä, pois lukien lennon päättämiseen tarkoitetut peruuttamattomat ohjaustoiminnot. Vapaasti lentävässä lennokissa ei ole paikannusjärjestelmiin tai muihin antureihin perustuvaa ohjausjärjestelmää. Vapaasti lentävän lennokin maksimimassa on 1 kg.

3 KAUKO-OHJATUN ILMA-ALUKSEN KÄYTTÄMINEN ILMAILUUN

3.1 YLEISET VAATIMUKSET

- 3.1.1 Kauko-ohjatun ilma-aluksen käyttämiseen ilmailuun tämän määräyksen mukaisesti ei vaadita lentotyölupaa eikä kauko-ohjatun ilma-aluksen käyttämiseen ilmailuun sovelleta lentotyöstä annettuja muita säädöksiä ja määräyksiä.
- 3.1.2 Kauko-ohjatun ilma-aluksen käyttäjän on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle seuraavat tiedot:
- a) tiedot käyttäjästä
 - b) tekniset perustiedot ilma-aluksesta
 - c) toiminnan laatu ja laajuus
 - d) tieto siitä, aiotaanko toimintaa harjoittaa asutuskeskuksen tiheästi asutulla alueella
 - e) tieto siitä, aiotaanko toimintaa harjoittaa ulkosalle kokoontuneen väkijoukon yläpuolella.
- 3.1.3 Ilmoitus on tehtävä ennen kuin kauko-ohjattua ilma-alusta käytetään ilmailuun ensimmäisen kerran. Mikäli ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, käyttäjän on ilmoitettava niistä viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle.
- 3.1.4 Lennot on suoritettava siten, että niistä aiheutuva vaara ulkopuolisille ihmisille ja heidän omaisuudelleen sekä meluhaitta ovat mahdollisimman pienet.
- 3.1.5 Lennot on suoritettava siten, että ne eivät vaaranna, haittaa eivätkä estä hätä-, onnettomuus-, pelastus- tai vastaavaan poikkeustilanteeseen paikalle saapuvan yksikön tai viranomaisen toimintaa.

- 3.1.6 Kauko-ohjaajan on kyettävä käyttämään turvallisesti ilma-alusta ja hallittava hätätilanteiden edellyttämät toimenpiteet. Kauko-ohjatusta lennosta vastaavan henkilön on oltava vähintään 18-vuotias.
- 3.1.7 Kauko-ohjatussa ilma-aluksessa on oltava järjestelmä tai kauko-ohjaajalla menettelysiltä varalta, että ohjaukseen tai valvontaan tarvittavat yhteydet katkeavat tai ilma-alus vikaantuu niin, että sen ohjaaminen estyy. Järjestelmän tai menettelyn on varmistettava, että ulkopuolisille ihmisille ja heidän omaisuudelleen aiheutuva vaara on mahdollisimman pieni.
- 3.1.8 Kauko-ohjatusta ilma-aluksesta on käytävä ilmi sen käyttäjän nimi ja yhteystiedot.
- 3.1.9 Kauko-ohjatuista lennoista on tallennettava seuraavat tiedot:
- a) lennon päivämäärä
 - b) lennon lähtö- ja laskupaikka
 - c) ilma-aluksen päällikkö
 - d) ilma-aluksen valmistaja ja malli
 - e) lennon tai lentosarjan alkamis- ja päättymisaika
 - f) onko kyseessä:
 - a. suoraan näköyhteyteen perustuva toiminta (VLOS) vai
 - b. suoran näköyhteyden ulkopuolella tapahtuva toiminta (BVLOS)
 - g) lentotehtävän luonne sekä maininta mahdollisesta kauko-ohjaustähystäjän käytöstä.
- 3.1.10 Tiedot lennoista tulee säilyttää kahden vuoden ajan.
- 3.1.11 Kauko-ohjatun ilma-aluksen lentoonlähdomassa saa olla enintään 25 kg. Lentoonlähdomassaan ei lasketa ilma-alukseen kiinnitettävää pelastuslaitetta
- 3.1.12 Käytettäessä kauko-ohjattua ilma-alusta alueella, jota ei ole kielletty muulta ilmailulta tai kauko-ohjatun ilma-aluksen lentämistä varten erotettu, on noudatettava seuraavia ehtoja, ellei Liikenne- ja viestintävirasto ole myöntänyt poikkeusta tämän määräyksen 5 kohdan mukaisesti:
- a) Käytön on oltava näköyhteyteen tai avustettuun ilmatilan tarkkailuun perustuvaa toimintaa. Kauko-ohjatun ilma-aluksen on oltava koko ajan ohjattavissa ja sitä on lennettävä vallitsevan sään ja valoisuuden huomioon ottaen riittävän lähellä kauko-ohjaajaa tai kauko-ohjaustähystäjää niin, että muu ilmaliikenne ja toimintaan liittymättömät henkilöt voidaan havaita ja kyetään arvioimaan väistämistarve luotettavasti.
 - b) Käytettäessä kauko-ohjaustähystäjää on kauko-ohjaajalla ja kauko-ohjaustähystäjällä oltava yhteydenpitoaan varten luotettava viestintäväline, mikäli suora puheyhteys ei ole mahdollinen.
 - c) Lentokorkeuden on oltava alle 150 metriä maan tai veden pinnasta. Korkeusrajoitus ei koske kiinteän esteen läheisyydessä ja enintään 15 metriä sen yläpuolella tapahtuvaa lentämistä kohteen omistajan luvalla. Korkeusrajoitus ei

koske myöskään lentämistä ilmailutiedotusjärjestelmässä julkaistuilla lennokkien lennätyspaikoilla, jos lennätyspaikan suurin sallittu lennätyskorkeus on suurempi kuin 150 metriä maan tai veden pinnasta.

- 3.1.13 Kauko-ohjatun ilma-aluksen on väistettävä muita ilma-aluksia ja laskuvarjohyppääjiä.
- 3.1.14 Kauko-ohjatun ilma-aluksen lentäminen lähempänä kuin 50 metrin vaakasuoralla etäisyydellä ulkosalle kokoontuneesta väkijoukosta tai väkijoukon yläpuolella on sallittua kun:
- ilma-aluksen suurin lentoonlähtömassa on enintään 7 kilogrammaa. Lentoonlähtömassaan ei lasketa ilma-alukseen kiinnitettävää pelastuslaitetta;
 - lento tapahtuu suorassa näköyhteydessä;
 - käytetään sellaista lentokorkeutta, että hätätilanteessa voidaan suorittaa lasku siten, että siitä aiheutuva vaara on ulkopuolisille ihmisille tai heidän omaisuudelleen mahdollisimman pieni, tai ilma-alus on varustettu siten tai on ominaisuuksiltaan sellainen, että ulkopuolisille ihmisille ja heidän omaisuudelleen aiheutuva vaara on mahdollisimman pieni;
 - ilma-aluksen käyttäjä on laatinut kirjallisen toimintakuvauksen, joka sisältää tiedot toiminta-alueesta, toiminta-ajasta, käytettävistä lentokorkeuksista ja ilma-aluksista;
 - ilma-aluksen käyttäjä on laatinut kirjallisen turvallisuusarvioinnin, joka sisältää vaaratekijöiden tunnistamisen, riskien arvioinnin ja riskien vähentämisen;
 - ilma-aluksen käyttäjä on laatinut kirjallisen toimintaohjeistuksen, joka sisältää kuvauksen normaalitoiminnasta sekä toiminnasta häiriötilanteissa;
 - edellä d), e) ja f) kohdissa tarkoitettut asiakirjat tulee toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle ennen lentojen aloittamista.
- 3.1.15 Kauko-ohjatun ilma-aluksen lentäminen asutuskeskuksen tiheästi asutun osan yläpuolella on sallittua kun:
- ilma-aluksen suurin lentoonlähtömassa on enintään 3 kilogrammaa ja ohjaaja on tutustunut alueeseen, varmistunut laitteen teknisestä kunnosta ja arvioinut, että lento voidaan suorittaa turvallisesti. Lentoonlähtömassaan ei lasketa ilma-alukseen kiinnitettävää pelastuslaitetta;
 - lento tapahtuu suorassa näköyhteydessä tai kauko-ohjaustähystäjän avustuksella;
 - käytetään sellaista lentokorkeutta, että hätätilanteessa voidaan suorittaa lasku siten, että siitä aiheutuva vaara on ulkopuolisille ihmisille tai heidän omaisuudelleen mahdollisimman pieni, tai ilma-alus on varustettu siten tai on ominaisuuksiltaan sellainen, että ulkopuolisille ihmisille ja heidän omaisuudelleen aiheutuva vaara on mahdollisimman pieni;
 - kauko-ohjatun ilma-aluksen lentoonlähtömassa on yli 3 kilogrammaa, mutta alle 7 kilogrammaa ja ilma-aluksen käyttäjä on laatinut kirjallisen toimintakuvauksen, joka sisältää tiedot toiminta-alueesta, toiminta-ajasta, käytettävistä

lentokorkeuksista ja ilma-aluksista, turvallisuusarvioinnin, joka sisältää vaaratekijöiden tunnistamisen, riskien arvioinnin ja riskien vähentämisen sekä kirjallisen toimintaohjeistuksen, joka sisältää kuvauksen normaalitoiminnasta sekä toiminnasta häiriötilanteissa. Toimintakuvaus, turvallisuusarvio ja toimintaohjeistus on säilytettävä vähintään kolmen kuukauden ajan toiminnan päätymisestä ja esitettävä pyynnöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

3.1.16 Kauko-ohjatuille ilma-aluksille tapahtuneista poikkeamista, mukaan lukien onnettomuudet ja vakavat vaaratilanteet, on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle poikkeama-asetuksen ja ilmailuohjeen GEN T1-4 mukaisesti.

3.2 NÄKÖYHTEYDEN ULKOPUOLELLA TAPAHTUVA TOIMINTA

3.2.1 Näköyhteyden ulkopuolella tapahtuva toiminta, jossa ei käytetä kauko-ohjaustähystäjää, on suoritettava tarkoitusta varten erikseen varatulla alueella ja ilma-aluksen käyttäjän on laadittava aiotusta toiminnasta kirjallinen:

- a) toimintakuvaus, joka sisältää tiedot toiminta-alueesta, toiminta-ajasta, käytävistä lentokorkeuksista ja ilma-aluksista;
- b) turvallisuusarviointi, joka sisältää vaaratekijöiden tunnistamisen, riskien arvioinnin ja riskien vähentämisen; ja
- c) toimintaohjeistus, joka sisältää kuvauksen normaalitoiminnasta sekä toiminnasta häiriötilanteissa.

Edellä a), b) ja c) kohdissa tarkoitetut asiakirjat tulee toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle ennen lentojen aloittamista.

3.2.2 Näköyhteyden ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa noudatetaan tämän määräyksen 3.1 kohdan yleisiä vaatimuksia. Näköyhteyden ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa voidaan kuitenkin tarvittaessa poiketa tämän määräyksen 3.1.12 a), 3.1.12 b) ja 3.1.12 c) kohtien vaatimuksista sekä 3.1.13 kohdan mukaisesta väistämisvelvollisuudesta.

3.3 VALTION ILMAILUA KOSKEVAT VAATIMUKSET

3.3.1 Valtion ilmailussa noudatetaan tämän määräyksen kohdan 3.1 yleisiä vaatimuksia ja kohdan 3.2 näköyhteyden ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa koskevia vaatimuksia.

3.3.2 Valtion ilmailussa voidaan kuitenkin poiketa kohtien 3.1.8, 3.1.12 c), 3.1.14 ja 3.1.15 vaatimuksista, mikäli lakisäateisten tehtävien luonne sitä edellyttää. Poikkeaminen edellyttää lisäksi ilma-aluksen käyttäjän laatimaa kirjallista:

- a) toimintakuvausta, joka sisältää tiedot toiminta-alueesta, toiminta-ajasta, käytävistä lentokorkeuksista ja ilma-aluksista;
- b) turvallisuusarviointia, joka sisältää vaaratekijöiden tunnistamisen, riskien arvioinnin ja riskien vähentämisen; ja
- c) toimintaohjeistusta, joka sisältää kuvauksen normaalitoiminnasta sekä toiminnasta häiriötilanteissa.

- 3.3.3 Näköyhteyden ulkopuolella tapahtuva lakisääteisen tehtävän suorittaminen tai sen harjoittelu on sallittua kiinteän esteen läheisyydessä ja enintään 15 metriä sen yläpuolella ilman erikseen varattua aluetta ja edellä tarkoitettuja asiakirjoja.
- 3.3.4 Lisäksi näköyhteyden ulkopuolella tapahtuva toiminta, jossa ei käytetä kauko-ohjaustähystäjää, on sallittua lakisääteisen tehtävän niin edellyttäessä, yksittäistapauksessa ja erittäin painavista syistä ilman muusta ilmatilasta erotettua tai kyseistä toimintaa varten varattua aluetta ja ilman edellä tarkoitettuja asiakirjoja, mikäli toimintaa ei ole voitu ennakoida sen kiireellisyyden vuoksi. Toiminnan aloittamisesta on kuitenkin viipymättä tiedotettava ilmatilan hallintayksikköä.
- 3.3.5 Kohdissa 3.1.2 ja 3.1.3 tarkoitetusta ilmoittamisesta on sovittava erikseen Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

4 LENNOKIN LENNÄTTÄMINEN

- 4.1 Lennätykset on suoritettava siten, että niistä aiheutuva vaara ulkopuolisille ihmisille ja heidän omaisuudelleen sekä meluhaitta ovat mahdollisimman pienet.
- 4.2 Lennokin lennättäminen lähempänä kuin 50 m vaakasuoralla etäisyydellä ulkosalle kokoontuneesta väkijoukosta tai väkijoukon yläpuolella ei ole sallittua.
- 4.3 Lennokin lentoonlähtömassa saa olla enintään 25 kg. Lentoonlähtömassaan ei lasketa lennokkiin kiinnitettävää pelastuslaitetta.
- 4.4 Lentoonlähtömassaltaan enintään 3 kg lennokin lennättäminen asutuskeskuksen tiheästi asutulla alueella on sallittua, kun lennättäjä on tutustunut alueeseen, varmistunut laitteen teknisestä kunnosta ja arvioinut, että lennättäminen voidaan suorittaa turvallisesti. Lentoonlähtömassaltaan yli 3 kg lennokin lennättäminen asutuskeskuksen tiheästi asutulla alueella ei ole sallittua.
- 4.5 Lennätykset on suoritettava siten, että ne eivät vaaranna, haittaa eivätkä estä hätä-, onnettomuus-, pelastus- tai vastaavaan poikkeustilanteeseen paikalle saapuvan yksikön tai viranomaisen toimintaa.
- 4.6 Lennokista on käytävä ilmi sen käyttäjän nimi ja yhteystiedot.
- 4.7 Lennokin lennättämisen on oltava suoraan näköyhteyteen perustuvaa. Lennokin on oltava koko ajan ohjattavissa ja sitä on lennätettävä vallitsevan sään ja valoisuuden huomioon ottaen riittävän lähellä lennättäjää niin, että muu ilmaliikenne ja esteet voidaan havaita ja kyetään arvioimaan väistämistarve luotettavasti.
- 4.8 Lennättäminen videolinkin avulla (FPV) on sallittua niin, että toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi käytetään vähintään yhtä avustajaa, joka havainnoi ympäristöä, sekä arvioi väistämistarpeen luotettavasti. Avustajan on ylläpidettävä jatkuvaa tietoisuutta lennokin sijainnista, tarkkailtava lennokkia ympäröivää ilmatilaa ilman apuvälineitä ja avustettava lennättäjää varmistamaan lennon turvallisuuden. Avustajalla ja lennättäjällä on oltava suora puheyhteys ilman viestintävälineitä.
- 4.9 Lennätyskorkeuden on oltava alle 150 metriä maan tai veden pinnasta. Korkeusrajoitus ei koske kiinteän esteen läheisyydessä ja enintään 15 metriä sen yläpuolella tapahtuvaa lennättämistä kohteen omistajan luvalla. Korkeusrajoitus ei koske myöskään lennättämistä ilmailutiedotusjärjestelmässä julkaistuilla lennokkien lennätyspaikoilla, jos

lennätyspaikan suurin sallittu lennätyskorkeus on suurempi kuin 150 metriä maan tai veden pinnasta.

4.10 Lennokin on väistettävä kaikkia ilma-aluksia ja laskuvarjohyppääjiä.

4.11 Kohtia 4.7, 4.9 ja 4.10 ei sovelleta vapaastilentäviin lennokkeihin.

5 POIKKEUSLUPA

5.1 Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää luvan poiketa tämän määräyksen kohtien 3.1.11, 3.1.12 c), 3.1.14 a), 3.1.15 a), 3.1.15 b), 3.1.15 d), 4.2, 4.3, 4.4 ja 4.9 vaatimuksista toiminnallisten tarpeiden vuoksi, jos ne eivät vaaranna turvallisuutta.

5.2 Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää luvan poiketa tämän määräyksen vaatimuksista tilapäisesti testaus- ja tutkimustoimintaan, jos haetut poikkeukset eivät vaaranna turvallisuutta.

5.3 Hakijan on lupaa hakiessaan esitettävä kirjallinen:

- a) toimintakuvaus, joka sisältää tiedot toiminta-alueesta, toiminta-ajasta, käytettävistä lentokorkeuksista ja ilma-aluksista;
- b) turvallisuusarviointi, joka sisältää vaaratekijöiden tunnistamisen, riskien arvioinnin ja riskien vähentämisen; ja
- c) toimintaohjeistus, joka sisältää kuvauksen normaalitoiminnasta sekä toiminnasta häiriötilanteissa.

6 SEURAAMUKSET

Tämän määräyksen vastainen toiminta on rangaistavaa liikenneturvallisuuden vaarantamisena tai törkeänä liikenneturvallisuuden vaarantamisena rikoslain 23 luvun 1 tai 2 §:n mukaisesti, siten kuin ilmailulain 175 §:ssä säädetään, tai ilmailurikkomuksena ilmailulain 178 §:n mukaisesti. Ilmoituksenvaraiseen toimintaan sovellettavista hallinnollisista seuraamuksista säädetään liikenteen palveluista annetun lain VII osan 1 luvussa.

Kirsi Karlamaa
pääjohtaja

Jarkko Saarimäki
ylivohtaja